

การสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดน
ประจวบคีรีขันธ์ : การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเพื่อสร้างวิถีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
ในบริบทโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

**Burmese Language Teaching for Communication for Thai Students
on the Prachuap Khiri Khan Border: Cross-cultural Learning
to Create Ways for a Peaceful Coexistence in the Context
of Schools in Prachuap Khiri Khan Primary
Educational Service Area Office 1**

ไพรัช มณีโชติ*

Pairath Maneechote*

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 77000

Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1, Prachuap Khiri Khan 77000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: chuap16@gmail.com

Received: 2 June 2020, Revised: 4 August 2020, Accepted: 5 August 2020.

บทคัดย่อ

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ระบุให้การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding) เป็นทักษะสำคัญของผู้คนในการสร้างความเข้าใจบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ การเรียนรู้วัฒนธรรมทางภาษาของประเทศเพื่อนบ้านเป็นมิติที่สำคัญช่วยให้เกิดการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มเป้าหมายเป็น โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตชายแดนไทย-เมียนมา จำนวน 6 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ออกแบบการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทเชิงพื้นที่และความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร และขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นหลักสูตรเสริม (Enrichment Program) จำนวน 13 หน่วยการเรียนรู้ ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน 26 ชั่วโมง แบบประเมินทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 82 มีทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกระยะ เมื่อจบหลักสูตร ผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม หลักสูตรเสริม

Abstract

According to skills indicated for the 21st century, cross-cultural understanding is an important skill in order for people to create a different cultural context for peaceful coexistence. Learning the cultural language of neighboring countries is an important dimension to help with effective communication. This research aims to study the results of Burmese language teaching for communication for Thai students on the Prachuap Khiri Khan Border. Target groups were 6 primary schools in Prachuap Khiri Khan primary educational service area office 1 which are located on the Thai-Myanmar border. The target groups were selected by purposive sampling in three steps: studying spatial context and need required for creating Burmese teaching courses for communication; applying the course; and evaluating teaching management respectively. Research tools included the Burmese language teaching course for communication which is an Enrichment Program with 13 units. Teaching duration was 26 hours with 20 items of Burmese language basic skills assessment for communication and 10 items of satisfaction survey of Burmese language teaching for communication.

The results showed that 82 percent of participants had basic skills in Burmese for communication in a high tendency at every stage. At the end of the course, the participants' learning outcome was at high satisfaction level.

Keywords : Burmese Language Teaching for Communication, Cross-Cultural Understanding, Enrichment Program

บทนำ

ประเทศไทยตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบันประกอบด้วยพลเมืองที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีความแตกต่างกันไปในทุกภาคทั้งด้านความเป็นอยู่ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในบางพื้นที่เป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม บางกลุ่มก็เกิดจากการอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นไปตั้งหลักแหล่ง สภาพปัจจุบันที่มีการเปิดการค้าในกลุ่มอาเซียน มีการเคลื่อนย้ายคนเพื่อประกอบอาชีพในหลาย ๆ พื้นที่ ซึ่งในการเคลื่อนย้ายกำลังคนจากหลายๆกลุ่มชาติพันธุ์หลายประเทศเข้ามาในประเทศไทย ส่งผลให้นักเรียนในกลุ่มชาติพันธุ์หรือต่างประเทศที่ เข้ามาพร้อมกับผู้ปกครองมีความแตกต่างทั้งเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม วิถีชีวิต มีอัตราเพิ่มขึ้นด้วยการเรียนรู้ซึ่งกันจึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ดังที่ได้กล่าวไว้ใน มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ มาตรา 29 กล่าวว่า “สถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาาระหว่างชุมชน” [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของรัฐบาลกำหนดเป็นนโยบายการบริหารจัดการศึกษา โดยกำหนดนโยบายด้านจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง เน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะ ที่มีความยากลำบากในการบริหารจัดการ การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพประชากรวัยเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ด้อยโอกาส กลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเลเกาะแก่ง ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา รวมถึงแสวงหาความรู้ ความใฝ่เรียนรู้ การรู้เรา รู้เขา เข้าใจผู้อื่น รวมทั้งเข้าใจโลกกว้างเพื่อการปรับตัวให้อยู่ในท้องถิ่น ประเทศชาติอาเซียน และระดับโลกได้ โดยมี รากฐานของ 4 เสาหลักแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนเพื่อรู้ (Learning to Know) เป็นการพัฒนาระบวนการคิดและการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Do) เป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติที่สามารถ ประยุกต์ใช้ร่วมกันได้ การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันและอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Learning to Live together) ผู้เรียนจะต้องสามารถดำรงอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมพหุวัฒนธรรมได้ และการเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) เป็นการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และ การเข้าใจตนเอง และผู้อื่นได้ [2][3]

การจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้นำความรู้สู่การปฏิบัติและดำรงตนอยู่ในสังคม พหุวัฒนธรรมได้อย่างเข้าใจตนเองและผู้อื่น ซึ่งการนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าวนั้นจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาในทุกระดับการศึกษาตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยทักษะสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องพัฒนาเพื่อการดำรงอยู่ในสังคมแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ การทำความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross-cultural understanding) หรือทักษะข้ามวัฒนธรรม (Cross-cultural skills) [4] เป็นทักษะการดำรงชีวิตของคนในสังคมภายใต้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม การสื่อสารมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งต่อการเชื่อมบริบทต่าง ๆ ทางสังคมให้เชื่อมต่อกัน และประสานกันอย่างสมดุล) ทักษะการสื่อสาร การเรียนรู้ในภาษาอื่น เป็นคุณลักษณะประการหนึ่งของสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจ ยอมรับ และเคารพในวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน และสามารถพัฒนาได้โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม [5]

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดในภาคตะวันตกแบ่งการปกครองเป็น 8 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอเมือง อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย เรียงรายจากเหนือสู่ทิศใต้ และทุกอำเภอมิพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในอดีต ที่ผ่านมามีเส้นทางเดินทางผ่านเข้าออกทั้งสองประเทศตามชายแดนแห่งนี้มีอยู่หลายช่องทางซึ่งเป็นช่องทางตามธรรมชาติ มาจนถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ยกช่องทางด่านสิงขร เป็นจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขร เพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนทั้งสองประเทศ ทำให้มีการเดินทางของชาวเมียนมาเข้ามาทำงานในเมืองประจวบคีรีขันธ์จำนวนมาก ส่วนใหญ่เข้ามาใช้แรงงานทั่วไป ตั้งแต่เป็นลูกเรือประมง ลูกจ้างก่อสร้าง ร้านอาหาร บั๊มน้ำมัน ร้านขายของที่ระลึก และอื่นๆ ในการเข้ามาของแรงงานเหล่านี้ได้เข้ามาอยู่อาศัยใช้ชีวิตอยู่ในแทบทุกชุมชนของทุกอำเภอในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวน 21,723 คน[6] การเคลื่อนไหลของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทยก็จะมีการอพยพครอบครัว บุตรหลานเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยและส่งเข้าเรียนในโรงเรียนร่วมกับเด็กไทย สภาพดังกล่าวจึงนำมาสู่การเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อย่างชัดเจน จากฐานข้อมูลนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีกลุ่มชาติพันธุ์เชื้อสายหลักอยู่ 4 เชื้อชาติ คือ กลุ่มชาติพันธุ์พม่า มอญ กระเหรี่ยง และไทยใหญ่ ซึ่งพบว่ามีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์พม่ามากที่สุด จำนวนโรงเรียนในสังกัดที่มีนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์พม่า 68 โรงเรียน รองลงมาคือ มอญ กระเหรี่ยง และไทยใหญ่ นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์พม่าส่วนมากจะพบในคนไทยพลัดถิ่น กลุ่มมุสลิม มะริด หรือที่ เรียกว่า กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นพม่าเชื้อสายไทย โดยการเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาทิ กรีดยาง ประมง เกษตรกร และอุตสาหกรรม [7] โรงเรียนที่มีนักเรียนชาวเมียนมาเข้ามาเรียน มีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในบริบทความแตกต่างทางวัฒนธรรมในลักษณะการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเข้าอกเข้าใจ ทำนองที่ว่า “รู้เขา รู้เรา” อันจะนำไปสู่การปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจและช่วยป้องกันความขัดแย้งในที่สุด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ตระหนักและมองเห็นความสำคัญดังกล่าวในการพัฒนาเด็กไทยให้มีความรู้ เข้าใจ สื่อสารกับเพื่อนบ้านต่างเชื้อชาติ จึงทำการศึกษาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารพื้นฐานภาษาเมียนมาให้แก่นักเรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันละกันอย่างเข้าใจ และได้จัดทำหลักสูตรภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์ขึ้น โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นหลักสูตรเสริม (Enrichment Program) โดยใช้เวลาเรียนในช่วง ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียน ซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดกิจกรรมขึ้นมาโดยคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ได้เผชิญกับสภาพจริงของชีวิต เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ได้ประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 [8] (ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน.2558 :บทคัดย่อ) กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอน โดยครูเจ้าของภาษา (Native Speaker) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงด้านทักษะทางภาษา สำเนียงภาษาที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของชาวเมียนมาด้วยการซึมซับผ่านกิจกรรม ในหลากหลายมิติไปพร้อมกัน อาทิ การดำรงชีวิต การแต่งกาย และวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ทำให้เราเข้าใจเขามากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายนำหลักสูตรไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

เพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนานักเรียนของพื้นที่ได้เรียนรู้ที่จะสื่อสารกันกับชาวเมียนมาในพื้นที่ได้อันจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ มีความไว้วางใจกันเอื้อเฟื้อต่อกัน และอาจพัฒนาต่อยอดสู่การประกอบอาชีพในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 4 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 120 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 4 อำเภอ จำนวนโรงเรียน 6 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 246 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เนื้อหา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร แบ่งเป็น 13 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คำทักทาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ร่างกาย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 จำนวนนับ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สี หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 อาหาร /ผัก/ผลไม้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สถานที่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เวลา หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 สภาพอากาศ/ฤดูกาล หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 สุขภาพ หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เครื่องใช้ในบ้าน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 สัตว์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 การเดินทาง/ยานพาหนะ

ระยะเวลา ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน 26 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

ออกแบบขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น

1.1 ศึกษาบริบทเชิงพื้นที่ ด้านสภาพทั่วไป สภาพความเป็นอยู่ ของนักเรียนและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง นักเรียนชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์เชิงลึก นายจ้างหรือบุคคลที่แรงงานชาวเมียนมาอาศัยในสถานที่ใกล้เคียง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูพบว่า แรงงานชาวเมียนมาส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำงานประจำทำงานเป็นลูกจ้างทั่วไป และส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนไทย จะใช้ภาษาเมียนมาในการสื่อสารกันในกลุ่ม แต่นายจ้างหรือคนที่ทำงานร่วมกันที่เป็นชาวไทยไม่สามารถทำความเข้าใจการสื่อสารนั้น บางครั้งทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ในการจัดการเรียนการสอนครูประสบปัญหาด้านการสื่อสารกับนักเรียนชาวเมียนมา ต้องใช้ทักษะการถ่ายทอดความรู้เฉพาะกลุ่มและให้การดูแลเอาใจใส่ให้ได้รับการพัฒนาเท่าเทียมกับนักเรียนไทย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการสื่อสารระหว่างนักเรียนไทยและนักเรียนเมียนมา แต่ก็พบความพยายามของโรงเรียนในการจัดการกับสภาพการณ์เช่นนี้ในหลากหลายมิติ อาทิ การจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเยี่ยมบ้าน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการสอนซ่อมเสริม

1.2 ศึกษาความต้องการจำเป็น โดยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดประชุมระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการปูพื้นฐานทักษะการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร พบว่า การพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมา เป็นแนวทางที่สามารถนำไปใช้อย่าง

ได้ผล ผู้เกี่ยวข้องต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเบื้องต้น เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารกันให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น และมีข้อเสนอแนะให้สอนโดยครูชาวเมียนมา เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงทางภาษาจากเจ้าของภาษา และบูรณาการการเรียนรู้วัฒนธรรมในมิติอื่นร่วมด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร

2.1 กำหนดขอบเขตเนื้อหา ดำเนินการ โดยการระดมความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสื่อสารภาษาเมียนมาในพื้นที่ ประกอบด้วยเนื้อหา 13 หน่วยการเรียนรู้

2.2 ออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอน เป็นการนำเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน จำนวน 13 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนแผนละ 2 ชั่วโมง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของแผน ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา/สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดกิจกรรม สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และผลการจัดการเรียนการสอน

2.3 ออกแบบระบบการวัดและประเมินผลกำหนดขอบข่ายการวัดและประเมินผล ดังนี้ 1) กระบวนการวัดและประเมินผล กำหนดระยะเวลาการประเมิน 3 ระยะ คือ ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนการสอน 2) บทบาทหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่ในการวัดและประเมินผล 2 กลุ่ม คือ ภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ศิษยานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) เครื่องมือวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร และแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.4 วิพากษ์หลักสูตร จัดประชุมวิพากษ์หลักสูตร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาหลักสูตร ความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ผู้วิพากษ์หลักสูตรได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร จำนวน 1 คน ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน และ ครูผู้สอนในโรงเรียน จำนวน 6 คน ผู้วิพากษ์หลักสูตรให้ความเห็นสอดคล้องกันในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการประเมินผลที่ควรดำเนินการประเมินเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงความก้าวหน้าของนักเรียน นอกจากนี้ยังเสนอแนะเรื่องกรณีพิเศษ กำกับติดตาม ของผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนา และช่วยให้การดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.5 ปรับปรุงหลักสูตร นำผลการวิพากษ์หลักสูตรและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

3.1 สร้างความเข้าใจร่วมกัน จัดประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ผู้เข้าร่วมประชุม เป็น ผู้บริหาร โรงเรียน และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 12 คน

3.2 นำหลักสูตรไปใช้ นำหลักสูตรที่สร้างขึ้น ไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีจุดเน้นให้สถานศึกษา ออกแบบและการวางแผนการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยสถานศึกษาสามารถกำหนดตารางการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับบริบทความพร้อมของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำนวน 4 อำเภอ จำนวน โรงเรียน 6 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 246 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 กำกับ ติดตาม ประเมินผล ทำการศึกษาผลการนำหลักสูตรไปใช้ ตามกระบวนการวัดและประเมินผล กำหนดระยะเวลาการประเมิน 3 ระยะ คือ ก่อนจัดการเรียนการสอน ระหว่างการจัดการเรียนการสอน และหลังการจัดการเรียนการสอน ผู้ที่ทำหน้าที่ในการวัดและประเมินผลแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ ศิษยานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร

และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งผ่านการหาคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการหาคุณภาพพบว่า เครื่องมือมีคุณภาพตามเกณฑ์ คือ 0.5 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์ ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์ พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาร้อยละ 82 มีทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกระยะ เมื่อจบหลักสูตรผู้เรียนมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ดังแสดงในตารางที่ 1

2. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยของผลการประเมินทักษะพื้นฐานการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลการประเมิน					
		ระยะที่ 1		ระยะที่ 2		หลังจบเนื้อหา	
		คะแนนที่ได้เฉลี่ย	ระดับ	คะแนนที่ได้เฉลี่ย	ระดับ	คะแนนที่ได้เฉลี่ย	ระดับ
246	20	12	พอใช้	15	ดี	15	ดี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยของผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	สรุปผล
1	เนื้อหาที่เรียนมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน	4.35	.71	ระดับมาก
2	เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.44	.75	ระดับมาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นการฝึกปฏิบัติจริง	4.57	.69	ระดับมากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนมีความหลากหลาย น่าสนใจ	4.20	.80	ระดับมาก
5	ครูใช้สื่อการสอนช่วยให้เข้าใจได้ชัดเจน	4.22	.89	ระดับมาก
6	ครูมีการถ่ายทอดเนื้อหาที่มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.45	.76	ระดับมาก
7	ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการเรียน	4.58	.98	ระดับมากที่สุด
8	ครูมีการสอดแทรกวัฒนธรรมเมียนมาในการสอน	4.38	.84	ระดับมาก
9	มีการประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	4.22	.86	ระดับมาก
10	การมีผู้ช่วยครู และนักเรียนชาวเมียนมา เป็นพี่เลี้ยงในการเรียน ส่งผลต่อการฝึกภาษาเมียนมาอย่างได้ผล	4.48	.96	ระดับมาก
เฉลี่ยรวม		4.38	.98	ระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการประชุมสะท้อนผลของผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาเมียนมาจากครูเจ้าของภาษา มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการฝึกพูด ผู้ปกครองนักเรียนสะท้อนคิดในแง่ที่เห็นความสำคัญของการรู้ภาษาเมียนมาของบุตรหลาน อยากให้บุตรหลานเรียนหนังสือและอยู่ร่วมกับเพื่อนต่างชาติได้อย่างเข้าใจกัน โรงเรียนเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม การจัดหลักสูตรและสอนภาษาเมียนมาให้แก่นักเรียน และอยากต่อขยายผลให้ครูใน

โรงเรียนและนักเรียนระดับชั้นอื่นในโรงเรียนได้เรียนรู้ โดยการจัดทำหลักสูตรภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียนนอกจากนี้ยังมีผู้ปกครองที่สนใจเข้ามาเรียนด้วย ทั้งยังได้เสนอให้โรงเรียนมีกิจกรรมนี้ตลอดไป

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่นำมาสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการพัฒนาการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนไทยในเขตชายแดนประจวบคีรีขันธ์

กระบวนการที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ออกแบบการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร และขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน แต่ละขั้นตอนมีความชัดเจนและต่อเนื่องกัน ผลจากการออกแบบกระบวนการวิจัยทำให้การดำเนินการวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ **ขั้นตอนที่ 1** การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นที่เหมาะสมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ประสบปัญหาเรื่องการสื่อสารกับนักเรียนชาวเมียนมา หรือกับชาวเมียนมาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปัญหาหลักคือไม่เข้าใจภาษาที่สื่อสารกัน ส่งผลต่อการดำรงชีวิตร่วมกันในมิติต่าง ๆ ดังนั้นจากการศึกษาเชิงพื้นที่และความต้องการจำเป็น พบข้อสรุปว่า การปูพื้นฐานทักษะการสื่อสารให้กับนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ทั้งนักเรียนทั้งสองฝ่ายและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ในการสื่อสารและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในมิติอื่นๆ ในลำดับต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระราชวรเมธี และคณะ[9] ที่ศึกษาเกี่ยวกับกลไกสู่การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมไทย-เมียนมาด้าน ไทยศึกษา พม่าศึกษา และศาสนศึกษาที่จะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทยกับเมียนมา ผลการศึกษาพบว่า ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างกันและกัน โดยภาษาไทย ภาษาพม่า ภาษาศาสนา และ วัฒนธรรม เป็นลักษณะร่วมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สู่ความเข้าใจ เข้าถึง และปรับตัวในสถานการณ์อย่างใหม่ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมไทย-เมียนมา และนำไปสู่ความเข้าใจ ความใส่ใจและการปรับตัวรวมทั้งเป็นกลไกในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพและการอยู่ร่วมกัน ได้อย่างเหมาะสม **ขั้นตอนที่ 2** การสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร เป็นกระบวนการสร้างหลักสูตรที่เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยการระดมความคิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการทั้งนี้ครูสอนภาษาเมียนมา ผู้บริหาร ครูที่รับผิดชอบ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การจัดเนื้อหาให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่และผู้เรียน ทำให้ได้หลักสูตรที่มีลักษณะหลักสูตรเสริม (Enrichment Program) จำนวน 13 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนหน่วยการเรียนรู้ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 26 ชั่วโมง การเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารครั้งนี้ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8(2) ระบุว่า ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) และมาตรา 9(6) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน สถาบันทางศาสนาต้อง เข้ามามีหน้าที่และรับผิดชอบต่อกระบวนการจัดการศึกษา[10] และสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี [11] ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนไม่ใช่แค่การศึกษาหรือโรงเรียนเท่านั้น เพราะการจะทำให้เยาวชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้ (Quality Education for All) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษา สอดคล้องกับ ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล[12] ที่ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมด้วยวิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม เสนอแนวคิดว่า การเลื่อนไหลของคนต่างกลุ่มต่างวัฒนธรรมในสังคมไทยที่มีมากขึ้น ทำให้การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมกลายเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งของคนในสังคม ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางการศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมประเภทหนึ่งที่เป็นแหล่งบ่มเพาะองค์ความรู้ และทักษะการดำรงชีวิตให้กับคนในสังคม จะต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้ในวัฒนธรรมของคนต่างกลุ่มให้เกิดขึ้น กลายเป็นสมรรถนะทางวัฒนธรรมหรือข้ามวัฒนธรรมของผู้เรียนได้ **ขั้นตอนที่ 3** การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ มีการจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย แนวดำเนินการ ขอบข่าย

เนื้อหา การวัดและประเมินผล ให้มีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน การนำหลักสูตรไปใช้นั้นการออกแบบแนวทางให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้ครบถ้วนโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนปกติของโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูที่ได้รับมอบหมาย และผู้ปกครองในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 6 โรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารบรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระราชพรเมธี และคณะ[9] ที่ระบุว่าแนวทางการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นประการหนึ่ง ที่ต้องมีการกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวจนกระทั่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่เหมาะสม ในวิธีการที่หลากหลาย ผ่านการออกแบบการเรียนรู้ ชัด ตรง เหมาะสมภายใต้ความเป็นไปได้ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและการออกแบบการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นสำคัญ

2. ผลการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร ในการวิจัยครั้งนี้ จัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนชาวเมียนมา ซึ่งเป็นเจ้าของภาษา และมีครูผู้รับผิดชอบเป็นที่เลี้ยงคอยดูแล ทั้งยังมีนักเรียนชาวเมียนมา คอยช่วยเหลือด้วย ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปได้อย่างราบรื่น ครูผู้สอนจะเน้นสร้างความเข้าใจกับคำศัพท์ตามหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยตรง ไม่เน้นการท่องจำ แต่จะเน้นให้ฝึกพูดโดยตรง อธิบายด้วยท่าทาง ใช้สื่อใกล้ตัว จนนักเรียนเข้าใจความหมายนั้นๆ สอนในเรื่องที่ใกล้ตัวและนำไปใช้บ่อยๆ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถจดจำคำศัพท์และประโยคสื่อสารได้ง่าย นอกจากนี้การที่ครูชาวเมียนมาเป็นผู้ที่มีความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้สามารถออกแบบกิจกรรมและสื่อสาร ถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย ผลการจัดการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนแนวโน้มสูงขึ้นจากการประเมิน 3 ระยะ และเมื่อเรียนจบเนื้อหาตามหลักสูตร พบว่า นักเรียนร้อยละ 82 มีทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร อยู่ในระดับ ดี และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ดี ผลจากการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสาร ส่งผลให้นักเรียนไทยมีทักษะพื้นฐานในการสื่อสารภาษาเมียนมาในชีวิตประจำวัน ได้เรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกัน สร้างความเข้าใจอกเข้าใจกัน และนำไปสู่การปรับตัวเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังอาจนำไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต สอดคล้องกับข้อมูลภาคสนามของโครงการวิจัยของ นางเยาว์ นาวรัตน์ และคณะ [13] ที่พบว่าการสอนภาษาและวัฒนธรรมมาโดยครูชาวพม่ามีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญต่อผู้เรียนที่มีรากเหง้าหลากหลายและการเรียนรู้แบบข้ามวัฒนธรรมในบริบทเชิงพื้นที่และสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าในการริเริ่มจัดการศึกษาเพื่อสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตพื้นที่ชายขอบของเมืองใหญ่และเมืองชายแดนของภาคเหนือ และสอดคล้องกับสมสกุล เบนนิค และ วิโรจน์ เจริญลักษณ์ [14] ที่นำเสนอข้อสรุปแนวคิดจากการวิจัยว่าในการศึกษาพม่าศึกษาในมิติของภาษาทำให้เกิดอาชีพ รวมทั้งความเข้าใจเกี่ยวกับพมามากขึ้นด้วยเช่นกัน และที่สำคัญทำให้เกิดความเข้าใจในเชิงวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตระหว่างกันมากขึ้นด้วย

3. ปัจจัยสนับสนุนให้การวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ ครั้งนี้ ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1 นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาต้องให้การสนับสนุนทุกปัจจัย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาภาษาสื่อสารของนักเรียนในโรงเรียน ต้องมีส่วนในการกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น ทั้งยังต้องติดตามประเมินผลเป็นระยะ ครูที่รับผิดชอบต้องให้ความสนใจอย่างต่อเนื่องคอยช่วยเหลือครูเจ้าของภาษา ทั้งนี้ทุกฝ่ายจะต้องมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาต่อไป ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาภาษาเมียนมาในครั้งนี้ทุกฝ่ายได้ให้ความสำคัญในการกิจครั้งนี้อย่างเข้มแข็ง โดยเฉพาะศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบได้จัดการการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการเก็บข้อมูลทุกระยะ มีการประสานทุกฝ่ายตลอดเวลา เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ Michael W. Galbraith [15] กล่าวว่า แนวคิดการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (community – based education) เป็นการศึกษาที่เติมเต็มชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีในทุกด้าน พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ของสมาชิกชุมชน ภาพของการจัดการศึกษาในอนาคตจึงมีแนวโน้มที่จะเป็นไปในรูปแบบของการสร้างการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิต ที่มีความยืดหยุ่น

และสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของบุคคลและชุมชน เป็นเนื้อหาที่มีความทันสมัยซึ่งหมายถึงเท่าทันกับสถานการณ์ที่ชุมชนเผชิญอยู่ สามารถนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เน้นกระบวนการคิดและปฏิบัติจากการประยุกต์ใช้ความรู้จากประสบการณ์จริง

4. ข้อจำกัดที่พบในการวิจัยครั้งนี้ คือ การติดต่อประสานงานที่ใช้เวลานานเพื่อให้ได้ครูชาวเมียนมาเจ้าของภาษาที่แท้จริงมาสอนในโรงเรียน เนื่องจากในพื้นที่ไม่มีครูชาวเมียนมาที่มีประสบการณ์ในการสอน มีความรู้ความเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จึงจำเป็นต้องประสานหาข้อมูลจากเครือข่ายชาวเมียนมา แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ภาษาที่ใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างคนต่างชาติดกับคนไทยนั้นจำเป็นต้องฝึกให้เกิดเป็นทักษะซึ่งต้องใช้เวลาและฝึกอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังต้องให้นักเรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะเกิดความเคยชินจนรู้สึกรู้ว่าเป็นเรื่องปกติ เมื่อเจอคนชาวเมียนมาก็สามารถทักทายเป็นภาษาของเขาได้ และสามารถรับฟังกลุ่มคนชาวเมียนมาสื่อสารด้วยกันรู้เรื่องเข้าใจได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรขยายผลในการวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารให้กับนักเรียนทุกระดับทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาทุกอำเภอ ทั้งยังมีช่องทางเข้าออกที่เป็นจุดผ่อนปรนพิเศษที่ด่านสิงขร อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ มีชาวเมียนมาเข้ามาประกอบอาชีพมากมาย ทั้งที่ไปกลับและอยู่ประจำ

2) ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาเมียนมาเพื่อการสื่อสารในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

3) ควรมีการศึกษาวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาของประเทศไทยเพื่อนบ้านให้กับนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ชายแดน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานทุกระดับต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การพัฒนาการสื่อสารภาษาของประเทศไทยเพื่อนบ้าน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของคนไทยที่สามารถสื่อสารกับเขาได้และเข้าใจในสิ่งที่กลุ่มคนเหล่านั้นสื่อสารด้วยกัน เป็นการสร้างวิถีการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสงบสุข ไม่มีความรู้สึกว่าเขาเป็นชนกลุ่มน้อยเกิดความไม่ไว้วางใจต่อกันทั้งยังให้เพื่อนบ้านของเรามีความอบอุ่นคุ้นเคยกับการอยู่ร่วมกัน อันส่งผลส่งความสงบสุขในสังคมได้เช่นกัน โดยเฉพาะโรงเรียนควรจะมีกิจกรรมการเรียนภาษาเมียนมาอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองหรือชาวบ้านที่สนใจ มาเรียน เป็นการสานสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับโรงเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวาน กราฟฟิก; 2542
- [2] พิมพ์พันธ์ุ เคชะคุปต์ และคณะ. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 2 ed.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2558
- [3] วิชัย วงษ์ใหญ่. “สี่เสาหลักของการเรียนรู้.” สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา; 2544.
- [4] สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. 21st Century skills: ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. [อินเทอร์เน็ต].2562 [เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2562]. จาก <https://edu.pim.ac.th/2562>
- [5] ลดาวัลย์ แก้วสินวล. การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม : ต่างสำเนียงแต่เสียงเดียวกัน (Cross-Cultural Communication). นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 2556.

- [6] สำนักจัดหางานจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. [อินเทอร์เน็ต].2561 [เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก www.innews.co.th.news
- [7] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. ฐานข้อมูลนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. ประจวบคีรีขันธ์ : สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.2561
- [8] ชนะสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน. ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : แนวคิด แนวทาง แนวปฏิบัติ และข้อเสนอแนะ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 2559; 1(1): 1-11
- [9] พระราชวรเมธี. กลไกผู้การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมไทย-เมียนมาร์: ไทยศึกษา พม่าศึกษาและศาสนศึกษา. วารสารชัยภูมิปริทรรศน์. 2560
- [10] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิก. 2542
- [11] ประเวศ วะสี. “ปฏิรูปการศึกษาไทย: ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์และมาตรฐาน”วารสารข้าราชการครู. 2539; 16(4): 32-35.
- [12] ชีรศักดิ์ สุขสันติกมล. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พหุวัฒนธรรมด้วยวิธีการเชิงชาติพันธุ์วรรณาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะข้ามวัฒนธรรม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2561
- [13] นางเยาว์ เนาวรัตน์ และคณะ. รายงานของโครงการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรพหุวัฒนธรรมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในพื้นที่ชายขอบ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2562
- [14] สมสกุล เบนัด วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ การจัดการแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการแปรรูปอาหารทะเลใน อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสาคร. Veridian e-Journal ฉบับ ภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 2560; 10(1): 1376-1393. 2560.
- [15] McDonald, D. P., et al. .“Developing and managing cross-cultural competence within the Department of Defense: Recommendations for learning and assessment.”. Paper submitted to the DLO, October, 3.2008